

Utvecklings- och samordningsenheten
Maja Nordin

Konsekvensutredning förslag till ändrade föreskrifter om stöd från havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet

A. Allmänt

Inledning

Den 30 november 2022 öppnade Jordbruksverket upp havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet 2021–2027 i sin helhet. Programmet styrs dels av EU-förordningar¹, svensk förordning² samt även av Jordbruksverkets föreskrifter. Sedan programmet öppnades och ansökningar om stöd samt utbetalning har skickats in och kontrollerats av de behöriga stödmyndigheterna har det upptäckts ett antal brister i föreskriften. Bristerna består i avsaknad av bl.a. en definition och regler vilket innebär att regelverket i vissa delar blir mer tillåtande än vad som varit Jordbruksverkets avsikt från början. Exempelvis finns det i dagsläget inte någon reglering om att stöd inte lämnas för mervärdesskatt och att stöd inte lämnas för utgifter och kostnader som finansierats på andra sätt än genom stödet från programmet. Det finns även en del brister som beror på otydliga formuleringar vilket har resulterat i att de behöriga stödmyndigheterna inte får in korrekta uppgifter vid ansökan om stöd och ansökan om utbetalning.

Med anledning av de brister som kommit fram ändrar Jordbruksverket föreskriften i syfte att reglera de delar som saknas och förtydliga de delar som gett upphov till att felaktiga uppgifter skickas in. Jordbruksverket förslag till ändrade föreskrifter om stöd från havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet innehåller:

- ny definition,
- nya villkor gällande mikro, små- och medelstora företag,

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1060 av den 24 juni 2021 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden+, Sammanhållningsfonden, Fonden för en rättvis omställning och Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden samt finansiella regler för dessa och för Asyl-, migrations- och integrationsfonden, Fonden för inre säkerhet samt instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1139 av den 7 juli 2021 om Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden och om ändring av förordning (EU) 2017/1004.

² Förordningen (2022:1461) om stöd från Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden.

- nya regleringar för stödberättigande utgifter och kostnader,
- förtydligande av vissa stödbelopp samt uppgifter som stödsökande och stödmottagare ska lämna in, och
- mindre korrigeringar på grund av att förordning (2022:1461) om stöd från Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden har ändrats.

Under tiden som arbetet med föreskriftsändringen pågår har en ny EU-förordning angående stöd av mindre betydelse trätt ikraft, förordning 2023/2831³. Den tidigare EU-förordningen, förordning 1407/2013⁴, som reglerar stöd av mindre betydelse finns även i förordning (2022:1461), denna förordning har ännu inte uppdaterats med hänvisning till den nya EU-förordningen 2023/2831. Om förordning (2022:1461) inte hinner uppdateras med hänvisningar till förordning 2023/2831 innebär det att de bestämmelser i föreskriften som innehåller en hänvisning till förordning 2023/2831 kan komma att tas bort i ett senare skede. Jordbruksverket har valt att inkludera ändringen ovan i vårt förslag till ändrade föreskrifter, vår förhoppning är att detta ska ha ändrats i förordningen (2022:1461) innan föreskriften beslutas och träder ikraft. Dock innebär detta innebär att föreskriftsförslaget kan komma att ändras så länge som arbetet med överordnad reglering pågår.

Beskrivning av problemet och vad man vill uppnå

1 kap. 3 § om definitioner

I 1 kap. 3 § definierar Jordbruksverket ett flertal begrepp för att det ska vara tydligt vad begreppen innebär. Följande ändringar görs i bestämmelsen:

I den inledande bestämmelsen lägger Jordbruksverket till att de termer och uttryck som finns i föreskrifterna har samma betydelse som i förordning (2022:1461) om stöd från Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden. Skälet till tillägget är att de begrepp som definieras i förordning (2022:1461) även förekommer i föreskriften och att det behöver tydliggöras att de begreppen också har samma innebörd som fastställs i förordningen.

En definition av begreppet *övrig privat finansiering* införs. Med *övrig privat finansiering* avses pengar som inte ingår i havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet och som kommer från privata aktörer. Stödsökande och stödmottagare är inte en privat aktör i detta sammanhang. En tydlig definition om vad begreppet innebär har tidigare saknats i regelverken och detta har resulterat i

³ Kommissionens förordning (EU) 2023/2831 av den 13 december 2023 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse.

⁴ Kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 av den 18 december 2013 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse.

att stödsökande och stödmottagare samt handläggare har haft olika uppfattningar om vad denna finansiering kan innefatta. Jordbruksverkets uppfattning har hela tiden varit att *övrig privat finansiering* ska vara i form av pengar och inte i någon annan form, exempelvis arbetstid. I beslut om stöd anges alltid *övrig privat finansiering* som en summa pengar, i de fall som stödmottagaren har redovisat den övriga privata finansieringen som exempelvis arbetstid eller upplåtandet av en lokal har det resulterat i bekymmer för den behöriga stödmyndigheten då det har varit svårt att värdera detta i pengar. När stödmottagaren redovisar något annat än pengar som denna finansiering anser Jordbruksverket att det är en resurs som redovisas och inte en finansiering. Inom havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet är det inte tillåtet att tillgodoräkna sig resurser som en del av finansieringen. Jordbruksverket förtydligar även att stödsökanden och stödmottagaren inte kan anses vara en privat aktör i detta sammanhang. Pengarna som tillförs insatsen ska komma från en extern privat aktör. Jordbruksverket anser att en tydlig definition av begreppet behöver införas.

1 kap. 4 § om undantag

1 kap. 4 § gör det möjligt för Jordbruksverket att besluta om undantag från vissa bestämmelser i föreskriften om det finns särskilda skäl. Det innebär att Jordbruksverket i undantagsfall kan tillåta att stödsökanden eller stödmottagaren uppfyller kraven på annat sätt eller under andra tidsramar än vad som uttryckligen är reglerat i föreskriften. De bestämmelser som omfattas av paragrafen är sådana som Jordbruksverket själv har utformat och som inte är direkt grundade i eller styrda av överordnade regelverk, såsom EU- eller regeringsförfordningar.

Tredje punkten i paragrafen ändras från att omfatta bestämmelserna i 3 kap. 19–22 §§ till att endast gälla 3 kap. 19 och 20–22 §§. Anledningen är att Jordbruksverket har infört nya bestämmelser i 3 kapitlet vilka har fått paragrafnummer 19 a respektive 19 b. Dessa bestämmelser reglerar att stöd inte lämnas för mervärdesskatt som medför rätt till avdrag eller återbetalning samt att stöd inte lämnas för utgifter och kostnader som finansieras med andra medel. Jordbruksverket anser inte att det är lämpligt att bevilja undantag från 3 kap. 19 a och 19 b §§ även om särskilda skäl föreligger. Detta på grund av att stödsökande och stödmottagaren har fått en del av sina utgifter och kostnader finansierade på andra sätt än genom stödet från havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet. Det går inte heller i linje med att värna om EU-fondens medel samt svenska skattemedel.

Fjärde punkten i paragrafen ändras och bestämmelserna i 4 kap. 4, 8, 14, 17, 24, 28, 33, 36, 38, 42, 46, 5, 55, 58 och 64 §§ tas bort. Anledningen till detta är att majoriteten av bestämmelserna är upplysningsparagrafer om vem stöd får lämnas till, vilka insatser som är stödberättigande samt vilka stödnivåer som gäller för respektive åtgärd i havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet. Regleringarna kring detta fastställs i förordning (2022:1461). Jordbruksverket kan inte besluta om undantag från bestämmelser som fastställs i något annat regelverk än i de

föreskrifter som Jordbruksverket själva tar fram. Jordbruksverket lägger däremot till bestämmelserna i 4 kap. 7, 9, 23, 26, 32, 35, 37, 41, 45, 47, 54, 57 och 63 §§. Dessa bestämmelser reglerar hur den maximala summan som en ansökan om stöd får beviljas. Det är Jordbruksverket själva som utformat regleringarna varför det anses lämpligt att kunna bevilja undantag från dessa om det finns särskilda skäl.

2 kap. 3 och 20 §§ om vilka uppgifter ansökan om stöd ska innehålla samt vilka underlag ansökan om utbetalning ska innehålla

I 2 kap. 3 § punkt 17 anges att ansökan om stöd ska innehålla uppgifter om insatsen kommer att kräva tillstånd och godkännande. I 2 kap. 20 § punkt 12 anges att stödmottagaren i ansökan om utbetalning ska lämna in de tillstånd och godkännande som krävs för insatsen. Jordbruksverket kompletterar nu skrivningen i punkterna med att även inkludera avtal.

Det kan vara aktuellt för stödsökande och stödmottagare att även ha avtal för hela eller vissa delar av en insats. Därför lägger Jordbruksverket till att stödsökande ska ange om avtal krävs för insatsen samt att stödmottagare ska skicka in dessa avtal till den behöriga stödmyndigheten. Jordbruksverket fastställer detta i 2 kap. 3 § punkt 17 och 2 kap. 20 § punkt 12.

Ändringen innebär att det blir tydligare för stödsökande, stödmottagare samt de behöriga stödmyndigheterna vilka uppgifter samt underlag som ska lämnas in vid ansökan om stöd samt ansökan om utbetalning. Det är ändock möjligt att begära in dessa uppgifter och underlag utan förtydligandet i bestämmelserna, men Jordbruksverket anser att tillägget bidrar med en ökad tydlighet och transparens för alla inblandande aktörer. Tillägget kompletterar även den skrivning som finns i 3 kap. 2 § som fastställer att stödmottagaren ska ha de tillstånd, godkännanden och avtal som krävs för att genomföra insatsen. Ändringen av 2 kap. 3 och 20 §§ tydliggör att stödsökande och stödmottagare måste lämna uppgift om avtal krävs för genomförandet av insatsen samt skicka in dessa senast vid ansökan om utbetalning.

3 kap. 1 c § om mikro-, små- och medelstora företag

Jordbruksverket inför en ny bestämmelse som är baserad på Kommissionens rekommendation (2003/361/EG)⁵. Bestämmelsen fastställer att stödsökande och stödmottagare som är ett företag erhåller eller förlorar sin status som mikroföretag, litet företag eller medelstort företag när de över- eller understiger de trösklar avseende personalstyrkan och de finansiella beloppen som finns i definitionerna av mikro-, små- eller medelstora företag. Definitionerna fastställs i 1 kap. 4 §

⁵ Kommissionens rekommendation av den 6 maj 2003 om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag (2003/361/EG).

förordning (2022:1461). Företagets status erhålles eller förloras dock först om de över- eller understiger trösklarna under två på varandra följande år.

Bestämmelsen upplyser också om att beräkningsgrunderna som framgår i Kommissionens rekommendation (2003/361/EG) ska tillämpas när de behöriga stödmyndigheterna fastställer företagets status.

Grunden till att Jordbruksverket inför bestämmelsen är att det i dagsläget är otydligt för stödsökande och stödmottagare som är mikro-, små- och medelstora företag samt handläggare på de behöriga stödmyndigheterna om Kommissionen rekommendation (2003/361/EG) ska tillämpas och även vilka delar i den som ska tillämpas. Artiklarna i rekommendationen återfinns i dagsläget inte i något juridiskt bindande regelverk. Företag kan beviljas stöd i majoriteten av åtgärderna i havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet 2021–2027.

I programperiod 2014–2020 definieras mikro-, små- och medelstora företag i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2016:19) om företagsstöd, projektstöd och miljöinvesteringar samt stöd för lokalt ledd utveckling, i dessa definitioner finns en hänvisning till Kommissionens rekommendation (2003/361/EG). I programperiod 2023–2027 definieras dessa företag i förordning (2022:1461), i dessa definitioner finns ingen hänvisning till Kommissionens rekommendation (2003/361/EG). Avsaknaden av hänvisningen till rekommendationen i definitionerna i förordning (2022:1461) har resulterat i en diskussion huruvida den ska tillämpas eller ej. I dagsläget saknas även en reglering som tydliggör att stödsökande och stödmottagare som är företag erhåller eller förlorar sin befintliga status först om de över- eller understiger trösklarna avseende personalstyrkan och de finansiella beloppen som återfinns i definitionen av dessa typer av företag i 1 kap. 4 § förordning (2022:1461) under två på varandra följande år.

Rekommendationer från Kommissionen är inte juridiskt bindande på samma sätt som EU-förordningar, nationella förordningar eller föreskrifter. Jordbruksverket bedömer att tillämpningen av Kommissionen rekommendation (2003/361/EG) skulle vara gynnsamt för stödsökande och stödmottagare och vill därför använda den. För att det inte ska vara några tvivel om huruvida den ska och kan tillämpas inför därför Jordbruksverket en bestämmelse om detta. Bestämmelsen bidrar till en ökad tydlighet, förutsägbarhet och transparens för stödsökande, stödmottagare och de behöriga stödmyndigheterna.

Jordbruksverket bedömer att Kommissionen rekommendation (2003/361/EG) är gynnsamt för de företag som söker och beviljas stöd. Bestämmelsen innebär en flexibilitet för de företag som definieras som mikroföretag, små företag och medelstora företag. Flexibiliteten består i att företagen tillåts att växa eller minska gällande de trösklar som anges i definitionerna av mikro-, små- och medelstora företag utan att det i vissa fall får påverkan på möjligheten att bli beviljad stöd samt att de inte förlorar det beviljade stödet. Det är först om företagen över- eller

understiger trösklarna under två på varandra följande år som deras status ändras och det kan få konsekvenser för att bli beviljad stöd. Eftersom det saknas reglering kring två-års perioden i dagsläget innebär det att stödsökande som tillfälligt fått status som ett stort företag året då ansökan om stöd skickas in inte är berättigad till stödet. Handläggaren kontrollerar då inte vilken status företaget hade de två föregående åren. Vidare innebär det även att stödmottagare skulle förlora sitt beviljade stöd direkt när de över- eller understiger de trösklar som anges i definitionerna i förordning (2022:1461).

Jordbruksverket menar att 3 kap. 1 c § skapar en tydlighet, förutsägbarhet och transparens för stödsökande, stödmottagare samt de behöriga stödmyndigheterna. Bestämmelsen skapar också en flexibilitet då företagets verksamheter tillåts att växa samt minska utan att de direkt förlorar sin status som senare kan påverka möjligheten att få stöd. Detta gynnar Sverige som medlemsstat då fler insatser som bidrar till måluppfyllnaden av havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet kan genomföras.

3 kap. 19 a § om att stöd inte lämnas för mervärdesskatt

Jordbruksverket inför en bestämmelse som fastställer att stöd inte lämnas för mervärdesskatt, moms, som enligt mervärdesskattelagen (2023:200) medför rätt till avdrag eller återbetalning.

Anledningen till att Jordbruksverket inför bestämmelsen är att det i dagsläget saknas nationell reglering om att moms inte ska berättiga till stöd. Den reglering som finns i dagsläget är artikel 64.1 c i förordning 2021/1060 där det framgår att moms generellt sett inte ska berättiga till stöd från EU-fonderna. I artikeln listas även ett antal undantag i vilka det framgår att moms kan ersättas via havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden. Ett av dessa undantag, artikel 64.1 c i), är att moms är berättigat till stöd för de insatser som totalt understiger 5 000 000 euro inklusive moms. Detta gäller även i de fall där stödmottagaren kan återkräva moms enligt nationell lagstiftning. Artikel 64.1 c i) i förordning 2021/1060 föranledde en diskussion om huruvida Sverige måste tillämpa undantaget och därmed skickades en fråga till kommissionens generaldirektorat DG MARE. I svaret från DG MARE framgår det att medlemsstaterna har möjlighet att tillämpa undantagen som listas i artikel 64.1 c. Undantagen är avsett som en förenkling, dock får medlemsstaterna själva välja om man vill tillämpa dessa eller inte. Jordbruksverket vill inte tillämpa undantaget i artikel 64.1 c i) i förordning 2021/1060 utan istället reglera detta i nationella regelverk.

Anledningen till att Jordbruksverket inte vill använda undantaget och istället begränsa möjligheten att få stöd för moms är att vi vill värna om EU-fondens medel samt de svenska skattemedel som ingår i programmet. Jordbruksverket anser att i de fall stödmottagaren kan återkräva moms från Skatteverket bör inte detta också finansieras med medel från havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet. Stödmottagaren skulle i så fall ersättas dubbelt om de både fick stöd för moms en

från havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet samtidigt som de kan återkräva den från Skatteverket. Jordbruksverket menar att det inte är en ändamålsenlig användning av de finansiella medlen och vill därför införa en bestämmelse som tydligt fastställer att stöd inte lämnas för moms i de fall den kan återkrävas. Bestämmelsen behövs för att säkerställa en sund ekonomisk förvaltning samt för att skapa en tydlighet och förutsägbarhet i de regler som styr havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet.

3 kap. 19 b § om att stöd inte lämnas för utgifter och kostnader som finansieras med andra medel

Jordbruksverket inför en ny bestämmelse, 3 kap. 19 b §, som fastställer att stöd inte lämnas för utgifter och kostnader som finansieras av andra medel. Idag saknas denna typ av reglering. Avsaknaden av regeln innebär att stödsökande och stödmottagare kan få sina utgifter och kostnader finansierade flera gånger genom olika finansiärer och medel. Detta är problematiskt eftersom Sverige som medlemsstat inte vill bevilja stöd till insatser och finansiera dessa om hela eller delar av insatsen ändå skulle genomföras utan stödet från havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet.

I artikel 63.9 i förordning 2021/1060⁶ finns det reglering om att de utgifter och kostnader som beviljas och betalas ut inte får finansieras genom andra EU-fonder. Artikel i förordning 2021/1060 fångar endast upp en så kallad dubbelfinansiering av utgifterna och kostnaderna mellan EU-fonder. Jordbruksverket menar att bestämmelsen i 3 kap. 19 b § bör läggas till för att säkerställa att utgifterna och kostnaderna inte heller finansieras av andra nationella eller privata medel samtidigt som de finansieras av stöd från havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet.

Bestämmelsen behövs för att värna om EU-fondens medel samt de svenska skattemedel som ingår i havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet och även för att leva upp till EU:s princip om en sund ekonomisk förvaltning.

3 kap. 47 a § om förhindrande av kontroll på plats

3 kap. 47 a § fastställer att om stödmottagaren eller en behörig företrädare förhindrar genomförandet av en kontroll på plats ska de inte anses ha följt de villkor som gäller för stödet. Jordbruksverket inför ett andra stycke i paragrafen som anger att om stödmottagarens eller den behöriga företrädarens agerande beror på force majeure ska första stycket inte gälla.

⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1060 av den 24 juni 2021 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden+, Sammanhållningsfonden, Fonden för en rättvis omställning och Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden samt finansiella regler för dessa och för Asyl-, migrations- och integrationsfonden, Fonden för inre säkerhet samt instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik.

I föreskriften finns bestämmelser om force majeure, 1 kap. 8–10 §§. Ingen av dessa bestämmelser reglerar vad som gäller vid förhindrandet av kontroll på plats som beror på force majeure. Jordbruksverket lägger därför till det andra stycket i 3 kap. 47 a § med syfte att tydliggöra att om en händelse inträffat som bedöms vara force majeure ska första stycket inte gälla. Situationer som uppkommer på grund av force majeure är sådant som stödmottagaren eller den behöriga företrädaren inte har möjlighet att förutse eller påverka och därför anser Jordbruksverket att det inte är rimligt att stödmottagaren ska få avdrag på stödet eller fråntas sin rätt till stöd när deras agerande beror på force majeure.

Det andra stycket läggs även till för att likrikta hanteringen av de situationer som uppstår till följd av force majeure med den hantering som finns inom de stöd som beviljats enligt förordning (2022:1826) om EU:s gemensamma jordbrukspolitik. Då dessa situationer inte är bundna till en specifik fond eller område bör det rimligtvis hanteras och regleras på samma sätt. Ändringen bidrar även till en ökad tydlighet, förutsägbarhet och transparens för stödmottagare och behörig stödmyndighet.

4 kap. 3 a, 41 och 54 §§ om stödtak

I 14⁷ av 22 åtgärder i havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet har Jordbruksverket fastställt ett högsta stödbelopp som får beviljas per ansökan, ett så kallat stödtak. I 12 av dessa 14 åtgärder gäller inte de angivna stödtaken om stöd lämnas genom en utlysning. Vid en utlysning kan istället specifika stödtak införas vilket då tydligt framgår i utlysningen.

I andra stycket 4 kap. 3 a, 41 och 54 §§ kompletterar Jordbruksverket skrivningarna med att stödtaken inte heller gäller när en stödsökandes verksamhet omfattas av förordning (EU) 2023/2831⁸. Det gäller för åtgärderna *investeringar för utveckling av hamnar och landningsplatser, djurs hälsa och välfärd inom vattenbruk och investeringsstöd för diversifiering och förädling av fiske- och vattenbruksprodukter*. Utöver utlysningar kan även förordning (EU) 2023/2831 begränsa vilken summa som stöd kan lämnas med, därmed anser Jordbruksverket att även detta bör framgå i bestämmelserna.

De som söker stöd inom åtgärderna *investeringar för utveckling av hamnar och landningsplatser, djurs hälsa och välfärd inom vattenbruk och investeringsstöd för diversifiering och förädling av fiske- och vattenbruksprodukter* kan omfattas av förordning (EU) 2023/2831. Förordningen gäller statligt stöd till företag och i förordningen framgår det att medlemsstaten endast får bevilja 300 000 euro i stöd

⁷ 4 kap. 2, 3a, 7, 9, 23, 26,32, 35, 37, 41,45, 47, 54,57 och 63 §§ Statens jordbruksverks föreskrifter (2022:24) om stöd från havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet.

⁸ Kommissionens förordning (EU) 2023/2831 av den 13 december 2023 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse.

till ett enda företag under tre år. Det finns vissa sektorer som är undantagna reglerna i förordning (EU) 2023/2831⁹ varför det endast är aktuellt att införa bestämmelser kring begränsning av stödtaket i föreskriften inom åtgärderna ovan. Om ett företag omfattas av förordning (EU) 2023/2831 gäller inte de föreskrivna stödtaken eftersom stöd endast får lämnas med maximalt 300 000 euro under en period på tre år. Begränsningen gäller för allt stöd som medlemsstaten beviljar till företaget. Därmed kan ett företag ha beviljats andra stöd från andra myndigheter som kan innebära en begränsning i den summa som stödsökande kan beviljas och eventuellt att stödet inte kan beviljas alls. I dagsläget synliggörs inte den begränsning som förordning (EU) 2023/2831 utgör gällande de stödtak som finns i föreskriften. Nuvarande skrivning i 4 kap. 3a, 41 och 54 §§ kan misstolkas av stödsökande då det inte tydligt framgår att om man omfattas av förordning (EU) 2023/2831 gäller inte stödtaken i bestämmelserna. Med anledning av detta anser Jordbruksverket att bestämmelserna i 4 kap. 3a, 41 och 54 §§ bör förtydligas. Genom tillägget synliggörs det att förordning (EU) 2023/2831 begränsar stödtaket inom åtgärderna. Tillägget bidrar även till en ökad transparens och förutsägbarhet för de som söker stöd inom åtgärderna ovan.

Bilaga 2 och 4 om uppgifter som ändras med anledning av rapporteringskrav till EU

Inom havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet ska Sverige enligt krav i förordning 2021/1060 rapportera in olika uppgifter om sökta och beviljade ärenden till EU-kommissionen. Detta ska göras fem gånger per år. Vid rapporteringstillfällen under 2023 upptäckte Jordbruksverket att vissa rapporteringsvärden saknades och att vissa värden var orimligt höga i förhållande till vad vi hade förutsett. Jordbruksverket har sett över formuleringen för de rapporteringsuppgifter som sökande ska lämna in vid ansökan om stöd och ansökan om utbetalning och kunnat konstatera att de är utformade på ett sådant sätt som lätt kan misstolkas. Med anledning av att olika uppgifter ska rapporteras in till EU-kommissionen förtydligar Jordbruksverket vissa rapporteringsuppgifter som sökande ska lämna in till den behöriga stödmyndigheten. Jordbruksverket lägger även till en rapporteringsuppgift i de åtgärder där den saknas. Ändringarna och tillägget införs för att Jordbruksverket ska kunna rapportera in korrekt data till EU-kommissionen. Uppgifterna som ändras och läggs till finns i bilaga 2 och 4. Tillägget och ändringarna beskrivs nedan.

Bilaga 2 om insatsen genomförs i hav eller inlandsvatten

I bilaga 2 lägger Jordbruksverket till att stödsökande ska lämna information om huruvida insatsen genomförs i hav eller inlandsvatten. Stödsökande ska lämna denna information genom att svara på en fråga om detta i e-tjänsten vid ansökan om stöd. Frågan läggs till för följande åtgärder:

⁹ Artikel 1 Kommissionens förordning (EU) 2023/2831.

- Kompetensutveckling och bilda nätverk inom fiske,
- Ersättning för hanteringskostnader för fällda sälar inom ramen för licensjakt eller skyddsjakt,
- Genomförande av havsmiljödirektivet,
- Kompetensutveckling och bilda nätverk inom vattenbruk,
- Investeringsstöd för diversifiering och förädling av fiske- och vattenbruksprodukter,
- Investeringsstöd för beredningsindustrin för fiske- och vattenbruksprodukter,
- Bilda producentorganisationer inom fiske och vattenbruk, och
- Produktions- och saluföringsplaner för fiske och vattenbruk.

Jordbruksverket lägger till uppgiften för åtgärderna ovan då detta saknas i dagsläget. Som nämnts ovan införs uppgiften för att Jordbruksverket ska kunna rapportera in korrekt data till EU-kommissionen. Jordbruksverket fastställer därför, i bilaga 2, att stödsökande ska lämna information om deras insats ska genomföras i hav eller inlandsvatten.

Den föreslagna ändringen bidrar till att korrekt data samlas in och rapporteras till EU-kommissionen.

Bilaga 2 och 4 om antalet personer samt organisationer som deltar i aktiviteten

I åtgärderna *Kompetensutveckling och bilda nätverk inom vattenbruk* och *Kompetensutbildning och bilda nätverk inom fiske* ska stödsökande vid ansökan om stöd lämna uppgift om antal förväntade deltagare i utbildningen eller aktiviteten och antal organisationer som förväntas gynnas av informationsinsatsen. Detta framkommer i bilaga 2 avsnitt 4 punkt 1 och 2 samt avsnitt 17 punkt 1 och 2. Stödmottagare inom åtgärderna ska sedan vid ansökan om utbetalning lämna uppgift om antal deltagare i utbildningen eller aktiviteten och antal organisationer som gynnas av informationsinsatsen eller undersökningen, samt information om vilka dessa är.

Jordbruksverket har fått missvisande svar på dessa uppgifter från stödsökande och stödmottagare och därför förtydligas och omformuleras dem i syfte att få in korrekta uppgifter. Uppgifterna ska som tidigare nämnts rapporteras in till EU-kommissionen. De nya formuleringarna vid ansökan om stöd är:

- antal personer som förväntas att delta aktivt i genomförandet av utbildningen eller aktiviteten, och
- antal organisationer som förväntas att delta aktivt i genomförandet av informationsinsatsen.

De nya formuleringarna vid ansökan om utbetalning är:

- antal personer som har deltagit aktivt i genomförandet av utbildningen eller aktiviteten, och
- antal organisationer som har deltagit aktivt i genomförandet av informationsinsatsen eller undersökningen, samt information om vilka dessa är.

Syftet med ändringen är att endast få in antalet personer och organisationer som förväntas och har deltagit i genomförandet av aktiviteten eller informationsinsatsen, dvs. inte alla som på något sätt har deltagit i aktiviteten eller fått ta del av informationsinsatsen.

Bilaga 2 och 4 om hur många olika redskap ansökan avser

Jordbruksverket förtydligar en skrivning inom åtgärden *Investeringar ombord*, den återfinns i bilaga 2 avsnitt 1 punkt 4 samt bilaga 4 avsnitt 1 punkt 2. Stödsökande och stödmottagare ska i dagsläget lämna uppgift om hur många redskap ansökan gäller, Jordbruksverket ändrar formuleringen till hur många olika typer av redskap ansökan gäller. Ändringen sker då den uppgift som ska rapporteras in till EU-kommissionen är antalet olika typer av redskap och inte det totala antalet av samma typ av redskap.

Ändringen medför en tydlighet gällande vad stödsökande och stödmottagare ska lämna in för uppgift till den behöriga stödmyndigheten. Det bidrar även till att rätt uppgift samlas in och rapporteras till EU-kommissionen.

Bilaga 2 om insatsen inkluderar utgifter och kostnader för akvaponi

I bilaga 2 avsnitt 13 punkt 6 och avsnitt 14 punkt 5 framgår det att stödsökande ska lämna uppgift om insatsen inkluderar utgifter och kostnader för akvaponi eller odling av genetiskt modifierade organismer. Jordbruksverket formulerar om punkterna till att stödsökande endast ska lämna uppgift om *insatsen inkluderar utgifter och kostnader för odling av genetiskt modifierade organismer*, dvs. tar bort uppgiften om akvaponi.

Anledningen till att Jordbruksverket stryker akvaponi i avsnitt 13 och 14 är att det har skett en ändring av förordning (2022:1461). Tidigare har det i åtgärdena *Investeringar för hållbara vattenbruk* samt i *Startstöd för hållbara vattenbruk* funnits en bestämmelse om att stöd inte lämnas för investeringar i akvaponi. Detta villkor har ändrats till att gälla generellt för alla åtgärder och fastställs i 2 kap. 6 a § förordning (2022:1461). Jordbruksverket anser att stödsökande inte behöver lämna uppgift om detta specifikt då det är något som handläggaren kontrollerar under handlägningsprocessen. Om handläggaren behöver ta in underlag om insatsen innehåller utgifter och kostnader för akvaponi kan det göras via 2 kap. 3 § punkt 24. I föreskriften finns flera villkor som gäller för alla åtgärder och där

handläggaren kontrollerar detta i handläggningen utan att stödsökande eller stödmottagaren ska lämna in uppgift om detta vid ansökan om stöd och/eller utbetalning. Jordbruksverket menar att i de fall handläggaren behöver få in uppgift om insatsen inkluderar utgifter och kostnader för akvaponi får uppgiften begäras in från stödsökande. På så sätt underlättar vi för stödsökande som inte behöver lämna en uppgift som de behöriga stödmyndigheterna i många fall kan kontrollera på egen hand.

Bilaga 2 om stödsökande fått stöd av mindre betydelse

Jordbruksverket lägger till att stödsökande ska lämna uppgift om deras verksamhet har fått stöd av mindre betydelse enligt förordning 2023/2831 under de tre senaste åren. Om stödsökande har fått stöd enligt förordning 2023/2831 ska de även ange från vilken offentlig organisation eller myndighet som de fått stödet från. Uppgiften läggs till i bilaga 2 i åtgärderna *investeringar för utveckling av hamnar och landningsplatser, ersättning för hanteringskostnader för fällda sälar inom ramen för licensjakt eller skyddsjakt, djurs hälsa och välfärd inom vattenbruk och investeringsstöd för diversifiering och förädling av fiske- och vattenbruksprodukter*.

Uppgiften läggs till i föreskriften eftersom detta efterfrågas e-tjänsten vid ansökan om stöd. Tillägget bidrar till en tydlighet både för stödsökande som uppmärksammas på att de eventuellt har fått stöd av mindre betydelse men även för de behöriga stödmyndigheterna som ska fastställa det beviljade stödbeloppet. Vilket belopp som stödsökande beviljas kan bero på om denna fått stöd av mindre betydelse under de tre senaste åren. Genom tillägget uppmärksammas stödsökande på att detta är en viktig aspekt som har betydelse för deras sökta stöd. Redan idag ställs en fråga om stödsökanden har ansökt eller beviljats andra stöd för hela eller delar av den insats som de söker stöd för. Frågan ställs till alla stödsökande inom alla åtgärder och tar inte hänsyn till de tre senaste åren vilket det föreslagna tillägget gör. Jordbruksverket anser att tillägget av uppgiften i bilaga 2 är mer träffsäkert och förekommer endast i de åtgärder där stöd av mindre betydelse enligt förordning 2023/2831 är aktuellt.

Bilaga 2 om att korrigera till statlig myndighet i vissa åtgärder

Jordbruksverket förtydligar att sökande vid ansökan om stöd ska lämna uppgift om de är eller samarbetar med en statlig myndighet. Tidigare har Jordbruksverket endast efterfrågat om sökande är eller samarbetar med en myndighet. Anledning till ändringen är att definitionen av kvalitetssäkrande partner, som återfinns i förordning (2022:1461), har ändrats. En kvalitetssäkrande partner enligt förordning (2022:1461) är nu bl.a. en statlig myndighet. Jordbruksverket ändrar formuleringen i föreskriften så att den likriktas med definitionen i förordning (2022:1461). Ändringen görs i bilaga 2 avsnitt 3 punkt 3, avsnitt 12 punkt 3 och avsnitt 16 punkt 6.

Bilaga 2 om vilken typ av företag som söker stöd

Jordbruksverket tar bort de uppgifter som finns i bilaga 2 avsnitt 13 punkt 7 samt avsnitt 14 punkt 6. Det innebär att stödsökande i ansökan om stöd inte längre behöver lämna uppgift om företaget som söker stöd är ett jordbruksföretag, ett företag som drivs av en fysisk person som även bedriver ett jordbruksföretag eller ett företag som drivs av en fysisk person som är närstående till en fysisk person som bedriver jordbruksföretag. Anledningen till att uppgifterna inte längre behövs är att det har skett en ändring i förordning (2022:1461). Ändringen i förordningen innebär att begränsningen om att stöd inte får lämnas till dessa typer av företag som nämns ovan har tagits bort. Det är därmed inte aktuellt och relevant att kräva in dessa uppgifter från stödsökande då de inte längre behövs i handläggningen. Ändringen gäller för åtgärderna *Investeringar för hållbara vattenbruk* och *Startstöd för hållbara vattenbruk*.

Beskrivning av alternativa lösningar för det man vill uppnå och vilka effekter det blir om någon reglering inte kommer till stånd

1 kap. 3 § om definitioner

Om Jordbruksverket inte skulle ändra den inledande bestämmelsen i 1 kap. 3 § skulle det innebära att det i föreskriften inte fastställs att de termer och uttryck som finns i föreskriften har samma betydelse som i förordning (2022:1461).

Jordbruksverket menar att ändringen är ett förtydligande och inte en ändring i sak. Idag tillämpar man redan de definitioner som finns i förordning (2022:1461) för samma termer och uttryck som även finns i föreskriften.

Den alternativa lösningen som finns är att inte genomföra ändringen vilket beskrivs ovan. Jordbruksverket anser dock att det är lämpligt att genomföra ändringen för att det ska bli extra tydligt att definitionerna i förordning (2022:1461) även ska gälla för de termer och uttryck som finns i föreskriften.

Om definitionen av begreppet *övrig privat finansiering* inte införs i föreskriften skulle begreppet riskeras att fortsättningsvis tolkas på olika sätt. Problematiken som finns i dagsläget med att stödmottagare och behöriga stödmyndigheter har olika tolkningar vad som innefattas i begreppet skulle kvarstå. Den föreslagna regleringen leder till en avgränsning samt tydlighet vad begreppet avser.

Den alternativa lösning som finns är att inte definiera begreppet i föreskriften vilket beskrivs ovan. Jordbruksverket anser dock att en definition av begreppet behöver införas för att uppnå syftet med definitionen. Att definitionen införs resulterar i att begreppet blir tydligare och mer transparent i de kontexter det förekommer bl.a. i föreskriften och beslut om stöd.

1 kap. 4 § om undantag

Om Jordbruksverket inte ändrar 1 kap. 4 § punkt 3 innebär det att 3 kap. 19 a och 19 b §§ omfattas av regleringen. Därmed kan Jordbruksverket bevilja undantag från bestämmelserna om moms samt om att stöd inte får lämnas för utgifter och kostnader som finansieras med andra medel. Jordbruksverket anser inte att det är lämpligt att bevilja undantag från dessa bestämmelser då regleringarna innebär att stödmottagaren har fått finansiering för en del av sina utgifter och kostnader finansierade på andra sätt än genom stödet från havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet.

Om Jordbruksverket inte ändrar 1 kap. 4 § punkt 4 innebär det att innehållet i bestämmelsen inte är juridiskt korrekt. Jordbruksverket får inte bevilja undantag från bestämmelser som är reglerade i svensk förordning. Jordbruksverket anser därför att vissa av bestämmelserna måste tas bort. Om en ändring inte sker innebär det även att Jordbruksverket inte kan bevilja undantag från bestämmelserna som reglerar den maximala summan som en ansökan får beviljas med. Detta skulle medföra att stöden blir mindre flexibla då stödsökanden inte skulle kunna få mer än maxbeloppet.

Den alternativa lösningen som finns är att inte genomföra ändringen vilket beskrivits ovan. Jordbruksverket anser dock att paragrafen bör ändras för att den ska vara juridiskt korrekt samt återspegla vilka paragrafer det faktiskt är möjligt att få undantag från på grund av särskilda skäl. Detta ökar transparensen både för stödsökande, stödmottagare samt behöriga stödmyndigheter.

2 kap. 3 och 20 §§ om vilka uppgifter ansökan om stöd ska innehålla samt vilka underlag ansökan om utbetalning ska innehålla

Om Jordbruksverket inte skulle lägga till avtal i 2 kap. 3 § punkt 17 samt 2 kap. 20 § punkt 12 skulle det innebära en fortsatt otydlighet för stödsökande, stödmottagare och behörig stödmyndighet angående vilka uppgifter och underlag som ska lämnas in till den behöriga stödmyndigheten. Det skulle dock vara möjligt för handläggaren att begära in avtal utan ett förtydligande. Detta kan göras via regleringen i 2 kap. 3 § punkt 24 och 2 kap. 20 § punkt 17. Punkt 24 och 17 är dock generella skrivningar som fastställer att andra underlag som har betydelse för ansökan samt andra bilagor som fastställts i beslut om stöd ska lämnas in.

Jordbruksverket anser att avtal bör läggas till för att tydliggöra att det även kan vara aktuellt att ha avtal för hela eller vissa delar av insatsen. Eftersom 3 kap. 2 § fastställer att stödsökande ska ha de tillstånd, godkännande och avtal som krävs för genomförandet av insatsen bidrar det föreslagna tillägget med tydlighet då samma begrepp används i alla regleringar som rör tillstånd, godkännande och avtal.

Den alternativa lösning som finns är att inte införa tillägget. Detta beskrivs ovan. Jordbruksverket anser dock att det är tydligast och mest korrekt att skriva ut avtal i de berörda paragraferna. Jordbruksverket anser också att tillägget bidrar till att bestämmelserna blir mer transparenta och förutsägbara gällande vad som faktiskt efterfrågas och krävs av stödsökande och stödmottagare.

3 kap. 1 c § om mikro-, små- och medelstora företag

Om Jordbruksverket inte lägger till regleringen 3 kap. 1 c § skulle det innebära en fortsatt otydlighet och osäkerhet för stödsökande, stödmottagare samt de behöriga stödmyndigheterna om Kommissionens rekommendation (2003/361/EG) ska tillämpas eller ej. Det skulle också kunna innebära att de behöriga stödmyndigheterna tillämpar rekommendationen utan att det finns en tydlig regelkedja som fastställer det och därmed skulle det bli otydligt för stödsökande och stödmottagare vad som gäller.

Inom vissa åtgärder i Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet får stöd endast beviljas till mikro-, små- och medelstora företag. Om Jordbruksverket inte skulle införa paragrafen betyder det att stödsökandes status skulle utgå från personalstyrkan och de finansiella beloppen som gäller det år då ansökan om stöd skickas in. Handläggaren skulle då inte behöva kontrollera företagets status två år tillbaka för att fastställa företagets status. Vidare skulle det även innebära att stödmottagare som beviljats stöd riskerar att direkt förlora detta om deras verksamhet från ett år till ett annat växer och därmed överstiger de trösklar som fastställs i definitionerna av mikro-, små- och medelstora företag. Genom regleringen skapas en ventil för stödsökande och stödmottagare där deras verksamhet kan växa utan att de direkt förlorar sin status och därmed rätt att bli beviljad stöd. Istället för att direkt förlora möjligheten till att bli beviljad stöd förloras det först om stödsökandes och stödmottagares verksamhet växer eller minskar och trösklarna över- eller understigs under två på varandra följande år. Konsekvenserna av att inte föra in regleringen och inte tillämpa Kommissionens rekommendation (2003/361/EG) skulle kunna vara att måluppfyllnaden av havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet riskeras, att fler återkrav måste genomföras samt att stödsökande inte längre söker stöd i samma omfattning som tidigare. Speciellt problematiskt blir det inom åtgärden *Startstöd för hållbara vattenbruk* där stöd endast lämnas till mikro- och små företag. Syftet med *Startstöd för hållbara vattenbruk* är att stödja bildandet av nya företag samt stötta befintliga företag för att utveckla och ställa om sin produktion till en mer hållbar vattenbruksproduktion. Syftet med stödet motverkas om företag som beviljats stöd inom denna åtgärd skulle förlora stödet för att de ett år växer och därmed inte längre anses vara ett mikroföretag eller litet företag.

Den alternativa lösning som finns är att inte lägga till bestämmelsen vilket beskrivs ovan. Jordbruksverket anser dock att regleringen ska läggas till för att skapa en regelkedja som är transparent, enkel och förutsägbar för stödsökande,

stödmottagare samt de behöriga stödmyndigheterna. Att inte reglera detta men att ändå tillämpa det bedöms som olämpligt.

3 kap. 19 a § om att stöd inte lämnas för mervärdesskatt

Om Jordbruksverket inte inför bestämmelsen om att stöd inte lämnas för mervärdesskatt som enligt mervärdesskattelagstiftningen (2023:200) medför rätt till avdrag eller återbetalning innebär det att stödmottagarna får stöd för sina utgifter inklusive moms. Om det inte finns en reglering enligt det aktuella förslaget i nationella regelverk tolkar Jordbruksverket det som att undantagen som framgår i artikel 64.1 c i förordning 2021/1060 ska tillämpas. En tillämpning av undantaget i artikel 64.1 c i) skulle medföra att moms ska ersättas genom havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet även i de fall då den kan återbetalas enligt mervärdesskattelagen (2023:200). Moms skulle då ersättas i majoriteten av alla insatser inom havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet vilket innebär att uppemot 25 procent av fondens medel skulle gå till att ersätta kostnader för moms. Stödmottagarna skulle därmed även bli dubbelkompenserade för sina momsutgifter då de både får stöd för dem från havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet men även kan få tillbaka momskostnaden från Skatteverket. Jordbruksverket anser att detta inte är i enlighet med principerna om sund ekonomisk förvaltning. Sverige skulle även gå miste om värdefulla insatser då uppemot 25 procent av fonden skulle gå till att ersätta moms istället för att finansiera nya insatser.

Den alternativa lösning som finns är att inte införa bestämmelsen vilket beskrivs ovan. Jordbruksverket anser att bestämmelsen bör läggas till i föreskriften för att tydliggöra att stöd inte lämnas för moms i de fall den kan återbetalas enligt nationell lagstiftning. Att reglera hanteringen av moms i nationella regelverk är tillåtet enligt det svar som Jordbruksverket fick från DG MARE angående frågan. Bestämmelsen bidrar till en tydlighet, enkelhet och förutsägbarhet för stödsökande, stödmottagare samt de behöriga stödmyndigheterna.

3 kap. 19 b § om att stöd inte lämnas för utgifter och kostnader som finansieras med andra medel

Om Jordbruksverket inte inför bestämmelsen innebär det att stödmottagare kan finansiera en och samma utgift eller kostnad flera gånger via olika medel. Detta innebär att de behöriga stödmyndigheterna riskerar att bevilja stöd till insatser som helt eller till viss del även finansieras av andra medel och till insatser som skulle ha genomförts oberoende av stödet från havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet. Konsekvensen av att inte införa bestämmelsen strider mot principen om en sund ekonomisk förvaltning samt att värna om både EU-fondens medel samt om de svenska skattededlen.

Jordbruksverket anser inte att det finns någon alternativ lösning utöver att inte införa bestämmelsen som beskrivs ovan. Bestämmelsen bör läggas till för att skapa

en tydlig regel om att utgifter och kostnader inte får finansieras med andra medel. Detta för att värna om EU-fondens medel samt svenska skattemedel.

3 kap. 47 a § om förhindrande av kontroll på plats

Om Jordbruksverket inte lägger till andra stycket i bestämmelsen innebär det att det fortsättningsvis är otydligt vad som gäller vid förhindrande av kontroll på plats på grund av force majeure. Om ändringen inte genomförs kan det leda till att stödmottagare och behöriga stödmyndigheter inte vet hur ett förhindrande av kontroll på plats som beror på force majeure ska hanteras.

En alternativ lösning är att stödmottagare och behörig stödmyndighet skulle kunna tillämpa regleringen i 1 kap. 10 § som anger att inga avdrag ska göras på stödet och att stödmottagaren ska behålla sin rätt att fortsättningsvis motta stöd i de fall deras oförmåga att följa villkoren i beslut om stöd beror på force majeure. Men då 1 kap. 10 § inte tydligt fastställer att detta även gäller vid förhindrande av kontroll på plats eller att 3 kap. 47 a § hänvisar till att den behöriga stödmyndigheten ska tillämpa 1 kap. 10 § vid force majeure kan det leda till att handläggare på de behöriga stödmyndigheterna gör olika bedömningar huruvida man kan tillämpa reglerna i 1 kap. 10 § även vid förhindrande av kontroll på plats. Fortsättningsvis kan det även leda till revisionskritik eftersom det inte är tydligt hur situationen ska hanteras och att bestämmelserna i 1 kap. 10 § inte uppfyller kravet på enkla, förutsägbara och transparenta regler i situationen vid förhindrande av kontroll på plats.

Med anledning av problematiken som beskrivs ovan anser Jordbruksverket att det är lämpligt att införa ett andra stycke i 3 kap. 47 a § som tydligt fastställer vad som gäller vid förhindrande av kontroll på plats som beror på force majeure. Att tillämpa 1 kap. 10 § skulle möjligtvis gå men det kräver att det kontroll på plats uttryckligen står med i beslut om stöd och dessutom är formulerat som ett villkor och inte enbart som information till stödmottagaren. Införandet av andra stycket blir därmed mer tydligt för stödmottagare och behörig stödmyndighet samt innebär en ökad stabilitet i hanteringen.

4 kap. 3 a, 41 och 54 §§ om stödtak

Om ingen ändring av 4 kap. 3 a, 41 och 54 §§ sker innebär det att föreskriften inte upplyser läsaren om en viktig del i EU-regelverket som begränsar stödtaken inom åtgärderna *investeringar för utveckling av hamnar och landningsplatser, djurs hälsa och välfärd inom vattenbruk och investeringsstöd för diversifiering och förädling av fiske- och vattenbruksprodukter*. Med nuvarande skrivning riskeras bestämmelserna att misstolkas av stödsökande då det endast framgår att stödtaket inte gäller när stödet beviljas genom en utlysning. Stödsökande får via bestämmelserna inte kännedom om att även förordning (EU) 2023/2831 begränsar stödtaket. Det innebär en otydlighet som kan komma att påverka stödsökande negativt, företag kan riskera att skicka in ansökan om stöd som i vissa fall inte kan beviljas med det ansökta beloppet eller inte beviljas alls på grund av förordning

(EU) 2023/2831. Risken kvarstår även om en ändring av paragraferna genomförs, dock får stödsökande information om en eventuell begränsning av stödtaket via bestämmelserna.

Den alternativa lösning som finns är att inte genomföra ändringen vilket beskrivs ovan. Jordbruksverket menar dock att bestämmelserna bör förtydligas genom tillägget att stödtaken inte gäller när stödsökandes verksamhet omfattas av förordning (EU) 2023/2831. Detta bör ske i syfte att skapa enkla, tydliga regler som resulterar i en förutsägbarhet för stödsökande

Bilaga 2 om insatsen genomförs i hav eller inlandsvatten

Om Jordbruksverket inte fastställer att stödsökande, i ansökan om stöd, ska lämna information om deras insats genomförs i hav eller inlandsvatten innebär det att uppgiften fortsättningsvis kommer saknas i ett antal åtgärder. Detta betyder att Jordbruksverket inte får in data gällande detta och kan därmed heller inte rapportera in det till EU-kommissionen. Det leder till att Sverige brister i de rapporteringskrav som finns enligt förordning 2021/1060.

För att kräva att stödsökande ska lämna uppgift om insatsen genomförs i hav eller inlandsvatten behöver detta fastställas i föreskriften. Den alternativa lösning som finns är att inte fastställa detta i föreskriften, vilket beskrivs ovan. Jordbruksverket anser inte att det är lämpligt eftersom vi inte kan rapportera in korrekt data till EU-kommissionen. Med anledning av detta bedömer Jordbruksverket att uppgiften måste fastställas i föreskriften. Ändringen bidrar till att de behöriga stödmyndigheterna får in mer kompletta ansökningar.

Bilaga 2 och 4 om antalet personer samt organisationer som deltar i aktiviteten samt om hur många olika redskap ansökan avser

Om Jordbruksverket inte ändrar formuleringen kring vilka uppgifter som stödsökande och stödmottagare ska lämna in riskerar uppgifterna även fortsättningsvis vara missvisande. Idag kontaktar handläggaren stödsökande och stödmottagare som får gå in i sina ansökningar och korrigera det värde de har angett. Om ingen ändring genomförs skulle denna hantering fortsättningsvis behöva pågå. Det resulterar i längre handläggningstider än vad som är nödvändigt och även otydlig kommunikation mellan de behöriga stödmyndigheterna och stödsökande samt stödmottagare.

Den alternativa lösning som finns är att inte ändra formuleringarna i bilaga 2 avsnitt 1 punkt 4, avsnitt 4 punkt 1 och 2, avsnitt 17 punkt 1 och 2 samt bilaga 4 avsnitt 1 punkt 2, avsnitt 4 punkt 1 och 2 samt avsnitt 16 punkt 1 och 2. Jordbruksverket anser inte att det är lämpligt utan förespråkar att formuleringarna korrigeras för att från första början få in korrekta uppgifter från stödsökande och stödmottagare som kan användas i rapporteringen till EU-kommissionen.

Ändringen bidrar till en tydligare kommunikation samt till mer kompletta ansökningar.

Bilaga 2 om insatsen inkluderar utgifter och kostnader för akvaponi

Om Jordbruksverket inte tar bort uppgiften om insatsen inkluderar utgifter och kostnader för akvaponi i bilaga 2 avsnitt 13 punkt 6 och avsnitt 14 punkt 5 innebär det att stödsökande fortsättningsvis behöver lämna denna information till den behöriga stödmyndigheten. Eftersom villkoret som uppgiften grundar sig i har ändrats från att endast gälla vissa åtgärder till att gälla generellt för alla åtgärder inom havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet anser Jordbruksverket att denna uppgift bör tas bort från åtgärderna *Investeringar för hållbara vattenbruk* samt i *Startstöd för hållbara vattenbruk*. I handlägningsprocessen kontrollerar handläggaren att insatsen inte innehåller utgifter och kostnader som rör akvaponier, om detta skulle vara otydligt i ansökan om stöd kan handläggaren begära in underlag från stödsökanden och stödmottagaren. Detta kan göras genom regleringen i 2 kap. 3 §. I samtal med handläggare har det framkommit att de många gånger inte kontrollerar svaret på uppgiften eftersom det framgår tydligt av andra delar av ansökan om stöd.

En alternativ lösning hade varit att fastställa att stödsökande ska lämna uppgift om insatsen inkluderar utgifter och kostnader som rör akvaponier inom alla åtgärder. Jordbruksverket anser dock inte att en sådan reglering är motiverad då handläggaren ofta kan utläsa detta själv i ansökan om stöd. Det finns dock fortfarande möjlighet att begära in uppgiften samt underlag om detta från stödsökande om det skulle behövas.

Reglerna som Jordbruksverket tar fram ska vara ändamålsenliga, tydliga och inte skapa onödiga administrativa bördor. Att både ha kvar uppgiften i de specifika åtgärderna eller att ta in uppgiften i alla åtgärder i havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet skulle resultera i en liten men ändå onödig administrativ börda för stödsökande. Jordbruksverket anser att uppgiften ska tas bort vilket minskar den administrativa bördan.

Bilaga 2 om stödsökande fått stöd av mindre betydelse

Jordbruksverket kan välja att inte lägga till att stödsökande ska lämna uppgift om deras verksamhet fått stöd av mindre betydelse enligt förordning 2023/2831 under de tre senaste åren och i så fall från vilken offentlig organisation eller myndighet. Om detta inte läggs till innebär det i många fall att handläggarna ändå behöver få in denna uppgift från stödsökande i de relevanta åtgärderna. Det betyder att en komplettering behöver skickas ut vilket påverkar handläggningstiden för ärendet och när stödsökande kan få sitt beslut om stöd.

Som tidigare nämnts finns redan i dag en fråga i e-tjänsten där stödsökande ska ange om de sökt eller beviljats andra stöd för samma insats som de söker stöd för. Frågan ställs i alla åtgärder och fångar inte upp tidsaspekten på tre år eller från vem stödsökanden fått stödet från. I arbetet med att få in mer kompletta ansökningar anser Jordbruksverket att uppgiften bör läggas till i bilaga 2. Den uppgift som stödsökande ska lämna in kan därmed formuleras på ett mer ändamålsenligt sätt som förhoppningsvis bidrar till en mer komplett ansökan men även att stödsökande i ett tidigt skede av stödprocessen uppmärksammas på att det är en relevant aspekt som tas hänsyn till i handlägningsprocessen.

Bilaga 2 om att korrigera till statlig myndighet i vissa åtgärder

Om Jordbruksverket inte förtydligar att det är en statlig myndighet som avses i bilaga 2 avsnitt 3 punkt 3, avsnitt 12 punkt 3 och avsnitt 16 punkt 6 innebär det att formuleringen skiljer sig från den definition av kvalitetssäkrande partner som återfinns i förordning (2022:1461). Jordbruksverket anser att regelverken bör använda samma begrepp för att göra det så enkelt som möjligt för stödsökande och behöriga stödmyndigheterna.

Jordbruksverket anser att det inte finns någon alternativ lösning till ändringen förutom att inte genomföra ändringen. Alternativet att inte införa ändringen har beskrivits ovan. Jordbruksverket anser att det är lämpligt att ändra skrivningarna i punkterna så att samma begrepp används i regelverken som styr havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet.

Bilaga 2 om vilken typ av företag som söker stöd

Om Jordbruksverket inte tar bort uppgiften i bilaga 2 avsnitt 13 punkt 7 innebär det att bilagan i föreskriften innehåller en uppgift som inte längre tas in från stödsökande. I bilaga 2 avsnitt 13 framgår det att stödsökande ska lämna följande uppgifter om den behöriga myndigheten efterfrågar det. Skrivningen innebär att stödsökande inte måste lämna uppgifterna om den behöriga stödmyndigheten inte efterfrågar det. På grund av den ändring som skett i förordning (2022:1461) kommer uppgiften inte längre att behöva krävas in från stödsökande. Om Jordbruksverket inte tar bort den från bilaga 2 avsnitt 13 innebär det att föreskriften innehåller en uppgift som är onödig och inte längre relevant.

Om Jordbruksverket inte tar bort uppgiften i bilaga 2 avsnitt 14 punkt 6 innebär det att stödsökande fortsättningsvis måste lämna denna uppgift vid ansökan om stöd. Skrivningen i avsnitt 14 ger inte stödsökande utrymme att endast lämna de uppgifterna som den behöriga stödmyndigheten efterfrågar likt skrivningen i avsnitt 13. Stödsökande måste lämna alla uppgifter som listas i avsnitt 14. Om uppgiften inte tas bort innebär det att de behöriga stödmyndigheterna tar in en uppgift som inte behövs och att stödsökande får en onödig administrativ börda.

Den alternativa lösningen som finns är att inte ta bort uppgifterna vilket beskrivs ovan. Jordbruksverket anser dock att det är mest ändamålsenligt att genomföra ändringen för att skapa regler som är aktuella, tydliga och som inte skapar onödiga administrativa bördor för stödsökanden.

1. Uppgifter om vilka som berörs av regleringen

Regleringen berör de som ansöker om stöd och utbetalning inom havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet 2021–2027. De som söker stöd kan vara företag, myndigheter, kommuner, regioner, stiftelser, olika typer av föreningar och organisationer samt fysiska personer.

Under 2022 gjorde Jordbruksverket en uppskattning av hur många ärenden som kommer att skickas in under programperioden. Jordbruksverkets senaste prognos indikerar att ca 1200 ansökningar om stöd kommer att skickas in totalt under programperioden, utav dessa kommer ca 632 ansökningar om stöd leda till bifall. Till och med den 30 oktober 2023 har det kommit in 429 ansökningar om stöd vilket innebär att 771 ansökningar om stöd återstår. 139 ansökningar om stöd har beviljats och 165 ansökningar om stöd är under handläggning. Då havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet har varit stängt under hösten på grund av medelsbrist samt att de ärenden som skickas in under beslutsomgång 3 och 4 under 2023 ännu inte har beslutats bedömer Jordbruksverket det som högst troligt att endast de 165 ärenden som är under handläggning kan beslutas fram till dess att föreskriftsändringen träder ikraft. Detta skulle innebära att ca 328 beslut om stöd som är bifall kommer att fattas efter att föreskriftsändringen har trätt ikraft.

Sammanfattningsvis bedömer Jordbruksverket att ca 771 ansökningar om stöd berörs av föreskriftsändringen. Jordbruksverket bedömer även att 328 projekt och investeringar kommer att beviljas stöd framåt vilket innebär att de kommer beröras av föreskriftsändringen vid ansökan om utbetalning. Siffrorna är endast en prognos som är baserad på hur många ansökningar som skickats in, beviljats bifall, är under handläggning samt fått avslag, avvisats eller avskrivits sedan programmet öppnade fram till den 30 oktober 2023. Prognosen kan komma att ändras om söktrycket förändras.

Övriga som berörs är Jordbruksverket, länsstyrelsen i Västra Götalands län, länsstyrelsen i Blekinge län, länsstyrelsen i Stockholms län, länsstyrelsen i Gävleborgs län och länsstyrelsen i Norrbottens län och Havs- och vattenmyndigheten som kommer att ta emot ansökningar, handlägga och besluta om stöd och utbetalning.

2. Uppgifter om de bemyndiganden som myndighetens beslutanderätt grundar sig på

Jordbruksverket får meddela föreskrifter om stödvillkor, stödberättigande kostnader, lägsta och högsta stödbelopp och avdrag på stöd samt möjligheten för

stödmottagare att vidta rättelse. Jordbruksverket får dessutom meddela föreskrifter om verkställigheten av förordning (2022:1461). Dessa bemyndiganden finns i 5 kap. 11 och 13 §§ förordning (2022:1461).

3. Uppgifter om vilka kostnadsmässiga och andra konsekvenser regleringen medför och en jämförelse av konsekvenserna för de övervägda reglerings-alternativen

Införandet av definitionen *övrigt privat stöd* kan medföra att stödsökande och stödmottagare behöver säkerställa extern finansiering i form av pengar i högre utsträckning än tidigare. Det skulle möjligtvis kunna leda till att det tar längre tid att få ansökningar beviljade. I de fall stödsökande och stödmottagare inte har säkrat den övriga privata finansieringen innan de skickar in sina ansökningar kan handläggningstiden komma att öka eftersom de då under handlägningsprocessen måste hitta externa finansiärer som vill gå in med finansiering i projekten och investeringarna i form av pengar. Som nämnts i föregående avsnitt har stödmottagare tidigare ansett att arbetstid och upplåtande av lokaler ska ses som en finansiering som stödmottagaren kan tillgodoräkna sig. Jordbruksverket anser dock att införandet av definitionen är motiverad eftersom det nu finns en tydlighet vad begreppet innebär, det kan i sig leda till minskade diskussioner om vilken typ av finansiering som är godtagbar.

I övrigt bedömer Jordbruksverket att regleringarna inte medför några kostnadsmässiga eller andra konsekvenser för de stödsökande och stödmottagare som berörs av regelverket, utöver de som redovisas i del A och C i konsekvensutredningen samt de som redovisas ovan.

Den kostnadsmässiga konsekvens som väntas består i en ökad administrativ börda som beräknas i avsnitt C. Den ökade kostnaden består framförallt av att stödsökande och stödmottagare ska lämna fler uppgifter vid ansökan om stöd samt i vissa fall skicka in fler underlag.

En beskrivning av konsekvenserna för de övervägda alternativa lösningarna finns i del A i konsekvensutredningen.

4. Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

Regleringarna är förenliga med EU-rätten i alla avseenden.

Regleringarna bedöms inte heller gå utöver den reglering som krävs enligt förordning (EU) nr 2021/1060 eller förordning (EU) nr 2021/1139. Jordbruksverket anser att tilläggen samt de ändrade bestämmelserna i föreskriften behövs för att motsvara och leva upp till de regleringar som fastställs i EU-förordningarna. Jordbruksverket har strävat efter att endast införa bestämmelser som behövs, men

har lagt till och ändrat vissa regleringar i syfte att förtydliga vilka uppgifter och underlag som stödsökande och stödmottagaren behöver lämna in, vad som är stödberättigat samt hur situationer som utgör force majeure ska hanteras.

5. Bedömning av om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

Föreskriften planeras att träda ikraft den 11 juli 2024. Jordbruksverkets bedömning är att ingen särskild hänsyn behöver tas gällande tidpunkten för ikraftträdande.

Information om ikraftträdande och de huvudsakliga ändringarna i föreskriften bör kommuniceras på Jordbruksverkets webbplats samt på "ladan". Samråds- och remissinstanser kommer att informeras via e-post när föreskriften är beslutad.

B. Kommuner och regioner

Markera med X:

Regleringen bedöms inte få effekter för kommuner eller regioner.

Konsekvensutredningen innehåller därför inte någon beskrivning av punkten i avsnitt B.

Regleringen bedöms få effekter för kommuner eller regioner.

Konsekvensutredningen innehåller därför en beskrivning av punkten i avsnitt B.

C. Företag

Med företag avses här en juridisk eller en fysisk person som bedriver näringsverksamhet, det vill säga försäljning av varor och/eller tjänster yrkesmässigt och självständigt. Att yrkesmässigt bedriva näringsverksamhet bör tolkas brett.

Markera med X:

Regleringen bedöms inte få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt.

Konsekvensutredningen innehåller därför inte någon beskrivning av punkterna i avsnitt C.

Regleringen bedöms få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt. Konsekvensutredningen innehåller därför en beskrivning av punkterna i avsnitt C.

1. Beskrivning av antalet företag som berörs, vilka branscher företagen är verksamma i samt storleken på företagen

Jordbruksverkets senaste prognos indikerar att 780 ansökningar om stöd kommer att skickas in av företag under programperioden. Fram till och med 30 oktober

2023 hade 300 ansökningar om stöd skickats in av företag, varav ca 200 av dessa har beslutats. Det innebär att ca 100 ansökningar om stöd som skickats in av företag fortfarande handläggs. Antalet ansökningar om stöd som har skickats in av företag sedan programmet öppnades fram till och med den 30 oktober 2023 motsvarar 65 procent av alla ansökningar om stöd som kommit in i havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet. Det innebär att det återstår 480 stycken ansökningar om stöd som skickas in av företag. 480 ansökningar om stöd kommer därmed påverkas av föreskriftsförslaget. Ansökningar om stöd kan skickas in till och med år 2027. Efter att föreskriftsförslaget har trätt ikraft återstår tre och ett halvt år av programperioden vilket innebär att företagen kommer att skicka in ca 137 ansökningar om stöd per år.

Jordbruksverket har prognostiserat att ca 632 ansökningar om stöd får bifall under programperioden. Av de ansökningar som beviljats stöd mellan programmet öppnade och fram till den 30 oktober 2023 har 70 procent beviljats till företag. Jordbruksverket uppskattar därför att företag är stödmottagare i ca 442 ärenden. Fram till den 30 oktober 2023 har 120 ärenden beviljats till företag. Jordbruksverket bedömer att de 100 ansökningar om stöd som är under handläggning och som skickats in av företag kommer att beslutas innan föreskriftsändringen träder ikraft. Av de 100 ansökningarna bedöms 70 stycken leda till bifall. Det innebär att ytterligare 252 stycken ansökningar om stöd förväntas bifallas där stödmottagaren är ett företag. Erfarenhet från tidigare program visar att stödmottagare i de flesta fall endast söker slututbetalning vilket betyder att 252 ansökningar om utbetalningar påverkas av föreskriftsförslaget. Ansökningar om utbetalningar kan skickas in till och med 2029. Efter att föreskriftsförslaget har trätt ikraft återstår fem och ett halvt år av programperioden vilket innebär att företagen kommer att skicka in ca 46 ansökningar om utbetalning per år.

Företagen som berörs är verksamma inom branscherna fiske, vattenbruk och beredning av fiske- eller vattenbruksprodukter. I de åtgärder där företag kan beviljas stöd kan stöd endast lämnas till mikro-, små- och medelstora företag. Det framkommer i förordning (2022:1461). Ett undantag finns i åtgärden *Investeringar och utveckling av hamnar och landningsplatser* där stöd kan lämnas till stora företag som ägs av en kommun eller region. Jordbruksverket bedömer därför att företag av samtliga storlekar kommer att söka stöd, beviljas stöd samt söka utbetalning. Jordbruksverket bedömer dock att majoriteten av ansökningarna samt bifallsbesluten kommer att avse mikro- och små företag. Bedömningen baseras på tidigare statistik som visar att dessa företag är de som i högst grad söker och beviljas stöd. I föregående programperiod sökte 377 stycken företag stöd, 247 stycken klassades som mikroföretag och 90 stycken som små företag. Förutsättningarna inom branscherna är desamma som i tidigare programperiod, lönsamheten är generellt sett låg och de flesta företag inom branscherna är mindre företag. Jordbruksverket anser att det därmed är rimligt att även i denna

programperiod anta att de företag som är stödsökande och stödmottagare utgörs av mikro- och små företag.

2. Beskrivning av vilken tidsåtgång regleringen kan föra med sig för företagen och vad regleringen innebär för företagens administrativa kostnader.

Kostnaden och tidsåtgången för de föreslagna regleringarna beskrivs övergripande i den särskilda konsekvensanalysen, bilaga 1.

Jordbruksverket har beräknat vilka administrativa kostnader som följande regleringar väntas få för företagen:

- 2 kap. 3 och 20 §§ om vilka uppgifter ansökan om stöd ska innehålla samt vilka underlag ansökan om utbetalning ska innehålla,
- Bilaga 2 om uppgiften om insatsen genomförs i hav eller inlandsvatten, och
- Bilaga 2 om stödsökandes verksamhet fått stöd av mindre betydelse.

I föreskriftsförslaget framgår det även att stödsökande inte längre ska lämna uppgift om insatsen innehåller utgifter och kostnader för akvaponi. Denna uppgift har behövt lämnas i två åtgärder. Stödsökanden har i en och samma fråga i e-tjänsten behövt både lämna uppgift om akvaponi men även om insatsen innehåller kostnader och utgifter för genetiskt modifierade organismer. Det är endast delen som avser akvaponier som tas bort. I föreskriftsförslaget framgår även att stödsökande inte längre ska lämna uppgift om företags som söker stöd är ett jordbruksföretag, ett företag som drivs av en fysisk person som även bedriver ett jordbruksföretag eller ett företag som drivs av en fysisk person som är närstående till en fysisk person som bedriver jordbruksföretag. Denna uppgift har också behövt lämnas i två åtgärder.

Även om dessa ändringar innebär en liten administrativ lättnad för stödsökanden bedömer Jordbruksverket att den är marginell och har därför valt att inte beräkna lättnaden i tidsåtgången som ändringarna medför.

I föreskriftsförslaget framgår även att vissa uppgifter som ska lämnas vid ansökan om stöd och ansökan om utbetalning formuleras om. Uppgifterna som formuleras om är hur många olika typer av redskap ansökan avser, antal personer som förväntas att delta aktivt i genomförandet av utbildningen eller aktiviteten och antal organisationer som förväntas att delta aktivt i genomförandet av informationsinsatsen. Stödsökande och stödmottagare har även tidigare fått lämna snarlika uppgifter, ändringarna innebär endast att uppgifterna förtydligas. Jordbruksverket har valt att inte beräkna den tidsåtgång dessa ändringar för med sig då vi anser att den är marginell.

Jordbruksverket bedömer att de administrativa kostnader som genereras av föreskriftsförslaget uppgår till högst 81 967 kronor per år. De administrativa

kostnader som upphävs genom föreskriftsförslaget är försumbara. Det betyder att företagens administrativa kostnader väntas öka med högst 81 967 kronor per år.

Företagens administrativa kostnader beräknas enligt Tillväxtverkets formel för förändrad tidsåtgång: Förändrad tidsåtgång x (lönekostnad x 1,84) x frekvens x population.¹⁰

Vid beräkning av företagens administrativa kostnader utgår Jordbruksverket från att de har en kostnad om 340 kr per timme. Beloppet som används är detsamma som enhetskostnaden vid stöd för eget arbete. Jordbruksverket bedömer att stödsökande eller stödmottagare kan utföra de administrativa uppgifterna på egen hand utan extern hjälp.

Schablonvärdet 1,84 inkluderar semesterersättning, arbetsgivaravgifter och en overheadkostnad. Overheadkostnaden är ett schabloniserat påslag om 25 procent av den övriga kostnaden. Den omfattar kostnader som all verksamhet har, till exempel kostnader för företagsledning, lokaler och försäkringar.¹¹

2 kap. 3 § om vilka uppgifter ansökan om stöd ska innehålla

Regleringen i 2 kap. 3 § innebär att stödsökande ska lämna uppgift om deras insats kommer att kräva eventuella avtal, detta gör stödsökanden genom att svara på en fråga i e-tjänsten. Alla stödsökande måste lämna denna uppgift oavsett vilken åtgärd de söker inom.

Som nämnts ovan har Jordbruksverket prognostiserat att ca 480 ansökningar om stöd kommer att göras av företag efter att föreskriften har trätt ikraft till och med 2027. Det innebär att 137 ansökningar om stöd per år kommer att behöva lämna uppgift om deras insats kräver avtal.

Jordbruksverket bedömer att kravet på att lämna ytterligare uppgifter innebär en extra tidsåtgång om 0,25 timmar per ansökan.

0,25 timmar x (340 kronor x 1,84) x 1 tillfälle x 137 ansökningar = 22 426,8 kronor.

Den administrativa kostnaden beräknas öka med ungefär 22 247 kronor per år.

¹⁰ Tillväxtverkets beräkningsguide ”Ekonomiska effekter av nya regler – Så beräknar du företagens kostnader” s. 15.

¹¹ Tillväxtverkets beräkningsguide ”Ekonomiska effekter av nya regler – Så beräknar du företagens kostnader” s. 16.

2 kap. 20 § om vilka underlag ansökan om utbetalning ska innehålla

Regleringen i 2 kap. 20 § innebär att stödmottagaren ska lämna in avtal om det har krävts för insatsens genomförande. Alla stödmottagare, oavsett åtgärd, måste lämna in avtal om det har behövts i insatsen.

Avtal kommer inte att krävas i alla insatser som genomförs men att förutspå hur många insatser där avtal kommer att krävas är svårt. Om insatserna kommer att kräva avtal beror på flera olika omständigheter som Jordbruksverket i dagsläget inte kan förutse. Jordbruksverket har därför valt att beräkna den administrativa bördan som ändringen i 2 kap. 20 § för med sig på det antal ansökningar om utbetalningar som kvarstår efter att föreskriften har trätt ikraft. Jordbruksverket är medveten om att alla ansökningar om utbetalningar inte kommer att behöva avtal för sin insats och därmed inte berörs av den ökade tidsåtgång som denna förändring för med sig.

Som beskrivits ovan väntas ca 252 ansökningar om utbetalningar att skickas in av företag efter att föreskriften har trätt ikraft till om med 2029. Det innebär att ca 46 ansökningar om utbetalningar per år kan komma att behöva lämna in avtal.

Jordbruksverket bedömer att kravet på att lämna ytterligare uppgifter innebär en extra tidsåtgång om 0,5 timmar per ansökan.

$0,5 \text{ timmar} \times (340 \text{ kronor} \times 1,84) \times 1 \text{ tillfälle} \times 46 \text{ ansökningar} = 14\,388,8 \text{ kronor.}$

Den administrativa kostnaden beräknas öka med ungefär 14 389 kronor per år

Bilaga 2 om att lägga till uppgiften om insatsen genomförs i hav eller inlandsvatten

Jordbruksverket lägger till att stödsökande ska lämna information om huruvida insatsen genomförs i hav eller inlandsvatten. Stödsökande ska lämna denna information genom att svara på en fråga om detta i e-tjänsten vid ansökan om stöd. Uppgiften läggs endast till i de åtgärder där det tidigare saknats, vilket innebär att förändringen genomförs i 8 av 22 åtgärder.

Jordbruksverket har tagit fram siffror på hur många ansökningar om stöd som förväntas skickas in totalt sett och mellan föreskriften har trätt ikraft till och med 2027. Det är svårt att förutspå hur många ansökningar om stöd som kommer att skickas in per åtgärd då det beror på flera olika parametrar som de behöriga stödmyndigheterna inte kan påverka, exempelvis det osäkra omvärldsläget och den ökade inflationen. Därför har Jordbruksverket valt att beräkna den administrativa bördan som ändringen i bilaga 2 för med sig på det totala antal ansökningar om stöd som beräknas återstå efter att föreskriften har trätt ikraft och som skickas in av företag. Eftersom att uppgiften redan krävs in i majoriteten av åtgärderna i

programmet kommer inte alla ansökningar om stöd beröras av den ökade tidsåtgång som denna förändring för med sig.

Jordbruksverkets prognos visar att ca 480 ansökningar om stöd kommer att göras av företag efter att föreskriften har trätt ikraft till och med 2027. Det innebär att 137 ansökningar om stöd per år kommer att skickas in av företag.

Jordbruksverket bedömer att kravet på att lämna ytterligare uppgifter innebär en extra tidsåtgång om 0,17 timmar per ansökan.

$0,17 \text{ timmar} \times (340 \text{ kronor} \times 1,84) \times 1 \text{ tillfälle} \times 137 \text{ ansökningar} = 2\,476,9 \text{ kronor.}$

Den administrativa kostnaden beräknas öka med ungefär 2 477 kronor per år.

Bilaga 2 om stödsökandes verksamhet fått stöd av mindre betydelse

Jordbruksverket lägger, i bilaga 2, till att stödsökande ska lämna uppgift om deras verksamhet har fått stöd av mindre betydelse enligt förordning (EU) 2023/2831 under de tre senaste åren. Stödsökande ska i så fall även ange från vilken offentlig organisation eller myndighet de har fått stödet. Stödsökande ska lämna denna uppgift genom att svara på en fråga om detta i e-tjänsten vid ansökan om stöd. Uppgiften läggs endast till i de åtgärder där stöd av mindre betydelse enligt förordning (EU) 2023/2831 kan vara aktuellt, vilket innebär att uppgiften läggs till i fyra åtgärder.

Som beskrivits ovan har Jordbruksverket även för denna ändring valt att beräkna den administrativa bördan som ändringen i bilaga 2 för med sig på det totala antal ansökningar om stöd som beräknas återstå efter att föreskriften har trätt ikraft och som skickas in av företag. Eftersom att uppgiften endast kommer att krävs in i 4 av 22 åtgärder är Jordbruksverket medveten om att alla ansökningar om stöd inte kommer att beröras av den ökade tidsåtgång som denna förändring för med sig. Jordbruksverket har dock ändå valt att beräkna den ökade tidsåtgången utifrån att alla ansökningar om stöd berörs av ändringen.

Jordbruksverkets prognos visar att ca 480 ansökningar om stöd kommer att göras av företag efter att föreskriften har trätt ikraft till och med 2027. Det innebär att 137 ansökningar om stöd per år kommer att skickas in av företag.

Jordbruksverket bedömer att kravet på att lämna ytterligare uppgifter innebär en extra tidsåtgång om 0,5 timmar per ansökan.

$0,5 \text{ timmar} \times (340 \text{ kronor} \times 1,84) \times 1 \text{ tillfälle} \times 137 \text{ ansökningar} = 42\,853,6 \text{ kronor.}$

Den administrativa kostnaden beräknas öka med ungefär 42 854 kronor per år.

3. Beskrivning av vilka andra kostnader den föreslagna regleringen medför för företagen och vilka förändringar i verksamheten som företagen kan behöva vidta till följd av den föreslagna regleringen

Jordbruksverkets bedömning är att den föreslagna regleringen inte medför några ytterligare förändringar för företagets verksamheter utöver det som redovisas i övriga delar av konsekvensutredningen.

4. Beskrivning av i vilken utsträckning regleringen kan komma att påverka konkurrensförhållandena för företagen

Av de ändringar som Jordbruksverket inför bedöms endast regleringen i 3 kap. 1 c § påverka företagets konkurrensförhållanden något. I majoriteten av de åtgärder där företag kan söka och beviljas stöd finns krav på att företaget måste vara ett mikro-, litet-, eller medelstort företag. Regleringen som införs innebär att ett företags status som exempelvis ett litet företag är mer robust gentemot minskningar och öknings i verksamheten. Om företaget minskar eller växer så till den grad att de ett år får en annan status kan de fortsättningsvis vara berättigade att söka stöd samt behålla sitt beviljade stöd även om de inte tillhör rätt kategori av företag som kan beviljas stöd just det året. Statusen ändras först när företaget har under- eller överstigit de trösklar som anges i definitionerna av mikro-, små-, eller medelstora företag under två på varandra följande år. Detta innebär en flexibilitet i regelverket och stödhanteringen samt en ökad robusthet för företagets verksamhet.

Regleringen leder i praktiken till att fler projekt och investeringar kan genomföras eftersom risken för återkrav minskar något. Om regleringen inte hade införts hade företag som över- eller underskridit gränsen för sin status förlorat denna direkt och skulle därmed även förlora rätten till stödet. Regleringen kan även leda till att fler företag söker stöd och vågar genomföra planerade projekt och investeringar vilket i sin tur leder till en mer konkurrenskraftig bransch. Den inhemska produktionen får bättre förutsättningar för att öka och regleringen innebär även bättre förutsättningar att ta fram fler och bättre klimatsmarta metoder och redskap. Det som gynnar företagets konkurrensförhållanden är främst att företagen som beviljas stöd kan genomföra satsningar som de annars kanske inte skulle haft möjlighet att prioritera. Jordbruksverket förhoppning är att regleringen ska underlätta för företagen inom branschen att utveckla sin verksamhet för att bli än mer konkurrenskraftiga samt ökat fokus på hållbart fiske och vattenbruk.

5. Beskrivning av hur regleringen i andra avseenden kan komma att påverka företagen

Förslaget leder inte till någon ytterligare påverkan på berörda företag än vad som redan redovisats i övriga delar av konsekvensutredningen.

6. Beskrivning av om särskilda hänsyn behöver tas till små företag vid reglernas utformning

I havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet kan företag beviljas stöd i ett antal åtgärder. I dessa åtgärder beviljas stöd endast till mikro-, små- och medelstora företag. Ett specifikt undantag finns inom åtgärden *Investeringar och utveckling av hamnar och landningsplatser* som innebär att stora företag som ägs av en kommun eller en region kan beviljas stöd. Undantaget bedöms bara beröra ett fåtal potentiella stödsökanden, det innebär att nästintill alla företag som beviljas stöd inom havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet måste vara mikro-, små eller medelstora företag. Vid framtagandet av föreskrifterna har det funnits en stor medvetenhet om detta och den generella målsättningen har varit att de regler som föreslås ska vara lätta att förstå, tydliga och transparenta.

Ett exempel på reglering i föreskrifterna där extra hänsyn har tagits till mikro-, små- och medelstora företag är bestämmelsen i 3 kap. 1 c §. Bestämmelsen innebär att företagen kan växa eller minska under en tid men det är först om tröskelvärdena över- eller understigs på två på varandra följande år som företagets status ändras. Syftet är att den status som företaget erhåller och som i sin tur delvis berättigar till stöd inom programmet görs mer flexibel. Stödmöjligheterna som finns inom programmet främjar därmed dessa typer av företag och att de vill och vågar utveckla ett mer hållbart och konkurrenskraftigt fiske och vattenbruk.

D. Samråd

1. Beskrivning av ett eventuellt tidigt samråd

Inget tidigt samråd har genomförts.

E. Kontaktperson

1. Ange vem som kan kontaktas vid eventuella frågor

Maja Nordin

Utvecklings- och samordningsenheten, Jordbruksverket

Telefon: 0771-223 223

E-post: projektochinvesteringsstod@jordbruksverket.se